

Ἡ παρακαταθήκη τοῦ Πολιούχου

Καρπός γλυκός, πού μέστωσε στό δένδρο τῆς Ἐκκλησίας μέ τοῦ θείου λόγου τούς χυμούς κι ώρίμασε μέσα στήν θαλπωρή τῆς θείας χάριτος, σημαδεύει τό έορτολόγιο τοῦ φθινοπώρου. Ὁ κεντρικός μήνας τῆς έποχῆς αὐτῆς, ὁ Ὀκτώβριος, πέρασε στήν γλῶσσα καί στήν ζωή τοῦ λαοῦ μέ τό ὄνομά του: ὁ Ἅι-Δημήτρης. Κι ὅλη ἡ Ὁρθοδοξία, ἀπ' ἄκρου σ' ἄκρο τῆς γῆς πανηγυρίζει μέ λαμπρότητα τήν μνήμη του.

Ἰδιαίτερα ὁμως καμαρώνει γιά τόν Ἅγιο τῆς ἡ Θεσσαλονίκη. Κι ὄχι ἀδικαιολόγητα, διότι δέν εἶναι μόνο ἡ γενέτειρά του, ἀλλά καί ἡ προστατευόμενη πόλη του: «Τήν ἐμὴν Θεσσαλονικὴν φύλαττε, Κύριε», δέεται ὁ θεσσαλονικιός Ἅγιος. Κι ὁ ναός του, ἀνάθημα εὐγνωμοσύνης τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς πόλεως κι ἀναγνώριση τῆς προστασίας τοῦ Ἁγίου, ρίχνει ἐπιβλητική τήν σκιά του καθιστώντας ὀρατή τήν παρουσία καί σκέπη τοῦ Μυροβλήτη στήν «νύμφη

τοῦ Θερμαϊκοῦ». Τὴν γνωρίζει καὶ τὴν ἀναγνωρίζει ὁ λαὸς αὐτὴ τὴν προστασία στὴν καθημερινή του ζωὴ καὶ ἰδιαίτερα στὶς μέρες τὶς σκληρὲς τῶν πειρασμῶν καὶ τῆς δοκιμασίας. Ξεφυλλίζοντας τὸ ἡμερολόγιο τῆς Θεσσαλονίκης τὴν βλέπουμε σέ σεισμούς καὶ πυρκαγιές, σέ ἐπιδρομές καὶ ἐπιδημίες, σέ καταστροφές καὶ βαρβαρικές κατοχές νὰ ἔχει συμπαραστάτη καὶ βοηθὸ τῆς τὸν Ἅγιο. Ὁ θρῦλος τὸν εἶδε πάνω «στό ἄτι του τό γοργό» σάν βιγλάτορα νὰ περιπολεῖ στὰ τείχη τῆς, γιὰ νὰ τὰ προφυλάξει ἀπὸ τὴν μανία τῶν ἐχθρῶν καὶ νὰ κραυγάζει μπρὸς στὶς ἀμπαρωμένες πύλες τῆς: «Ἄνοιξε πόρτα τῆς σκλαβιάς, ἢ λευτεριά εἴμ' ἐγώ»!

Μὰ ἂν ἡ Θεσσαλονίκη χρωστᾷ τὰ ἐλευθέρια τῆς στὴν ἀκαταμάχητη συμπαράσταση τοῦ πολιούχου τῆς, ὀφείλει ἐπίσης σ' αὐτὸν ἓνα ἀκόμη μεγαλύτερο χρέος: τὴν πνευματικὴ τῆς ἀπελευθέρωση. Ὁ Δημήτριος ὑπῆρξε ὁ γλυκὺς καὶ ὠριμος καρπός, πού πρόσφερε ἡ Θεσσαλονίκη στὸν Κύριο ὡς ἀντίδωρο γιὰ τὸ εὐαγγέλιο, μέ τὸ ὁποῖο τὴν ἀνέστησε ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν. Ἀλλὰ πρὶν τὸ ἅγιο αἷμα τοῦ μεγαλομάρτυρος ποτίσει τὸ χῶμα τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ ἴδιος ὁ μεγαλομάρτυς εἶχε καλλιεργήσει τὴν πόλη μέ τὴν κατήχηση καὶ τὴν ἱεραποστολή. «Τὸ τάλαντον τοῦ λόγου τοῦ θεϊκοῦ δεξάμενος πολλαπλάσιον,

μάρτυς, θεία δύναμι εἰργάσω Χριστοῦ πολλοὺς σώσας λόγοις σου...», τοῦ ἀναγνωρίζει ὁ ὕμνογράφος. Καί ὁ Μέγας Φώτιος ἱστορεῖ: «Ὁ Δημήτριος διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ κηρύγματός του ἀπήλλαξε τὴν Θεσσαλονίκη ἀπὸ τῆς πλάνης καὶ ὠδήγησε τοὺς κατοίκους αὐτῆς πρὸς τὸν Χριστόν».

Μέ τὸν θεϊκὸ λόγον ἄρδευσε τίς ψυχές τῶν συμπολιτῶν τοῦ ὁ Θεσσαλονικιὸς Ἅγιος, ὁ «σοφὸς καὶ δίκαιος καὶ ὄσιος καὶ ἀπόστολος καὶ πάναγνος», κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριο Παλαμᾶ. Ἔτσι εὐδοκίμησε τὸ δένδρον τῆς πίστεως, καὶ στὰ χρόνια πού ἀκολούθησαν ἀπλώθηκε εὐσκιόφυλλον καὶ ἀγλόκαρπον μέσα στὴν Θεσσαλονίκη. Ἔβγαλε βλαστούς, γιὰ τοὺς ὁποίους σεμνύνεται ἡ πόλις καὶ ἡ πατρίδα μας καὶ μπρὸς τοὺς ὁποίους κλίνει γόνυ εὐλαβικά ὅλη ἡ ὀρθόδοξη οἰκουμένη.

Ἔτσι ἀναδείχθηκε ἀγιοτόκος ἡ Θεσσαλονίκη. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τονίζει: «Ὅλη ἡ πόλις ἐλεύθερα ἐκφράζουμε τὴν εὐσέβεια μὲ τὴν καύχησή μας γιὰ τὸ μαρτύριον τοῦ μεγάλου Δημητρίου... Αὐτῶν τῶν μύρων ἡ εὐωδία ἔδιωξε τὴν ἀσέβεια ἀπὸ κάθε σημεῖο τῆς πόλης καὶ τὴν ἀνέδειξε πόλις τοῦ Θεοῦ ἢ ἕναν ἄλλο παράδεισον». Πλούτισε κι εὐεργέτησε τὸν κόσμον ἡ Θεσσαλονίκη μ' ἕνα πλῆθος μαρτύρων καὶ νεομαρτύρων, ὁσίων καὶ ἱεραποστό-

λων, παρθένων καί ὁμολογητῶν, διδασκάλων καί πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Κι ἔτσι θά μείνει μεγάλη ἄν παραμείνει πιστή στό Εὐαγγέλιο πού ὁ ἀπόστολος Παῦλος τῆς κήρυξε καί ὁ ἅγιος Δημήτριος τῆς δίδαξε. Αὐτή εἶναι ἡ ἱερή παρακαταθήκη καί ἡ πνευματική διαθήκη πού παραχωρεῖ ὁ ἅγιος Δημήτριος στήν πόλη του καί στόν κάθε Θεσσαλονικέα, ἀλλά καί στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία καί στόν κάθε χριστιανό.